

Παιδιά με αναπηρίες στο σχολικό περιβάλλον

Β' έτος

Μαθητές με Νευροαναπτυξιακές Διαταραχές

Μπάτσιου Σοφία

Μάρτιος '12

ΣΚΟΠΟΣ

- Να γνωρίσετε τις μορφές των νευροαναπτυξιακών διαταραχών των μαθητών που συναντάμε πιο συχνά στο σχολικό περιβάλλον, τα χαρακτηριστικά αυτών καθώς και τις μεθόδους που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε προκειμένου να διευκολύνετε τη συμμετοχή τους στο μάθημα της φυσικής αγωγής

Νευροαναπτυξιακές διαταραχές
της σχολικής ηλικίας

Μαθησιακές δυσκολίες

Διαταραχές της ομιλίας

Διαταραχή μειωμένης προσοχής με υπερκινητικότητα

Παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες

- Είναι ένα σύνολο παιδιών που για διαφορετικούς λόγους αντιμετωπίζουν δυσκολίες στο να μάθουν με τους γνωστούς εκπαιδευτικούς τρόπους

είναι αυτά που για διάφορους λόγους έχουν χαμηλότερη απόδοση από αυτήν που αναμένουμε για την ηλικία τους και τις νοητικές τους δυνατότητες

Μαθησιακές δυσκολίες

National Joint Committee on Learning Disabilities (1986)

- Είναι ένας ευρύς γενικός όρος ο οποίος αναφέρεται σε μια ετερογενή ομάδα διαταραχών που προέρχονται από σοβαρές δυσκολίες της εκμάθησης και χρήσης του λόγου, της ανάγνωσης, της γραφής, της λογικής σκέψης και των μαθηματικών ικανοτήτων.
- Οι διαταραχές οφείλονται κυρίως σε δυσλειτουργία του Κεντρικού Νευρικού Συστήματος.

Αγγελοπούλου, 2004, σελ. 145

Μαθησιακές δυσκολίες

Διαγνωστικά κριτήρια

Εξελικτικές διαταραχές του λόγου και ομιλίας

Εξελικτική διαταραχή του συντονισμού & σύνδρομο μειωμένης προσοχής με υπερκινητικότητα

Εξελικτικές διαταραχές ακαδημαϊκών δεξιοτήτων

Εξελικτικές διαταραχές του λόγου και της ομιλίας

- Εξελικτική διαταραχή της άρθρωσης
- Εξελικτική διαταραχή εκφραστικού τύπου
- Εξελικτική διαταραχή προσληπτικού τύπου

Εξελικτικές διαταραχές ακαδημαϊκών δεξιοτήτων

- Εξελικτική διαταραχή της ανάγνωσης
- Εξελικτική διαταραχή της γραφής
- Εξελικτική διαταραχή της αντίληψης των μαθηματικών

Δυσλεξία

- Είναι μία διαταραχή που παρουσιάζεται στα παιδιά και χαρακτηρίζεται από δυσκολία ή αποτυχία στην εκμάθηση του γραπτού λόγου (ανάγνωση- γραφή- ορθογραφία). Δεν είναι πάθηση, αρρώστια, αλλά δυσλειτουργία του εγκεφάλου.
- 4-15% Α/βαθμια 4αγόρια/1κορίτσι
- **Δυσλεκτικοί:**
- **Αϊνστάιν, Λεονάρντο Ντα Βίντσι, Ουίλσον**

Δυσλεξία

- Όχι ΓΛΩΣΣΙΚΟ- αλλά ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΟ πρόβλημα
- ανομοιογενής ομάδα
- ΣΥΝΗΘΗ ΛΑΘΗ: επανάληψη, παράλειψη, προσθήκη συλλαβών ή λέξεων, πολλά λάθη, καθρεπτική ανάγνωση
- ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ: ξένες γλώσσες, αποστήθιση

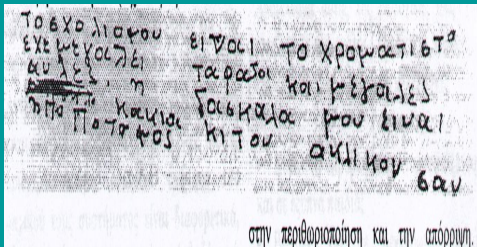
ΠΟΤΕ !!!!!!!

- δε νομιμοποιείται ένας δάσκαλος να χαρακτηρίσει έναν μαθητή ως δυσλεκτικό, εάν δε γίνει η διάγνωση από ιατροπαιδαγωγική ομάδα, στην οποία απαραίτητη είναι η συμμετοχή του παιδοψυχιάτρου. (Στάθης, σελ. 160)

Εικόνα 1Α. Αρίθμηση δυσλεξικού αγοριού 8 χρονών και 8 μηνών, από την Αγγλία, κανονικής ευφυΐας.

1 2 ε 4 7 8 ρ 10 11 12
1 2 3 4 7 8 ρ 10 11 12

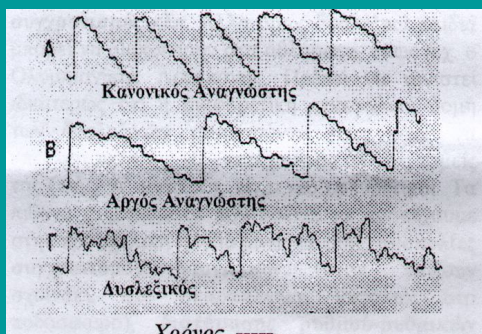
Το σχολείο μου είναι το χρωματιστό. Έχει μεγάλες τάρτσες και μεγάλες αυλές. Η δασκάλα μου είναι κακιά και των αγγλικών σαν ιπποπόταμος.

Διάγνωση

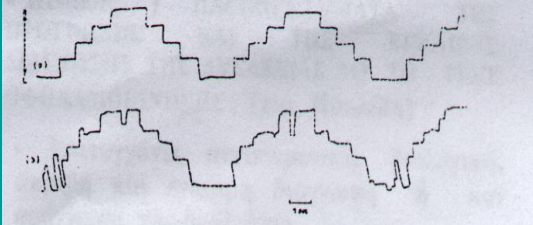
- Ιατρική εξέταση: αποκλεισμός παθολογικού προβλήματος (όραση, ακοή, κινητική ωριμότητα)
- Ψυχολογική εξέταση
- Νέα μέθοδος: οφθαλμοκίνηση :τα οφθαλμογραφήματα μπορούν να ξεχωρίσουν τους δυσλεκτικούς από τους μη δυσλεκτικούς και τους αργούς αναγνώστες, οπότε παρέχουν τη βάση για μια ακριβή και αντικειμενική διάγνωση

οφθαλμογραφήματα

Σχήμα 3. ΤΕΣΤ ΟΦΘΑΛΜΟΚΙΝΗΣΗΣ (ΠΑΥΛΙΔΗ)

Οφθαλμογραφήματα όταν το Βλέμμα Ακολουθεί Αλληλοδιαδοχικά Κινούμενα Φωτάκια

Εξελικτική διαταραχή του συντονισμού ή κινητική αδεξιότητα

Development coordination disorder

6% παιδιών σχολικής ηλικίας (2αγ/1κορ)

• σύνδρομο συμπεριφορών οι οποίες σχετίζονται με τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει ένα άτομο στην απόκτηση και εκτέλεση κινητικών δεξιοτήτων.

• (Κουτσούκη, 1992)

• Αδέξια είναι τα παιδιά εκείνα που χωρίς να αντιμετωπίζουν νευρομυϊκά προβλήματα αποτυγχάνουν να εκτελέσουν πολιτισμικά-τυπικές κινητικές δεξιότητες με επάρκεια

• (Wall, 1985)

Σύνδρομο συμπεριφορών στην Κινητική αδεξιότητα

Κουτσούκη, (1997)

• Κινητική αδεξιότητα

• διαταραχές συμπεριφοράς
• επιθετικότητα

απόσυρση,
έλλειψη εξάσκησης

• αναπτυξιακή καθυστέρηση

• κοινωνική απομόνωση
• απόρριψη από
• συνομήλικους

χαμηλή φυσική κατάσταση,
αυξημένη δυσκολία στην
κινητική ανάπτυξη

χαμηλή αυτοεκτίμηση
έλλειψη

Marina M.Schoemaker & Alex F.

♦ Τα αδέξια παιδιά : Kalverboer (1994)

- Είναι εσωστρεφή
- Είναι μη ανταγωνιστικά
- Έχουν άγχος
- Έχουν προβλήματα επικοινωνίας με τους άλλους

Αυτά που έχουν θετικό προσανατολισμό έχουν λιγότερο αρνητική συμπεριφορά

Εξατομικευμένο πρόγραμμα

- εντοπισμός της δυσκολίας του παιδιού
- μακροπρόθεσμοι- βραχυπρόθεσμοι στόχοι
- επιλογή μεθόδου & μέσα διδασκαλίας
- καθορισμός του ρυθμού εργασίας
- επαναξιολόγηση

Διαταραχή μειωμένης προσοχής με υπερκινητικότητα

(Attention Deficit Hyperactivity Disorder –ADHD)

- Μειωμένη προσοχή
- Υπερκινητικότητα
- Παρορμητική συμπεριφορά
- 3-5% 4αγ/1κ

Υπερκινητικότητα

- είναι η διαρκής και άσκοπη κινητικότητα ή η διαρκής ενασχόληση με κάποια κινητική αλλά μη λειτουργική δραστηριότητα
- η βλάβη οφείλεται στην αδυναμία φιλτραρίσματος των προσλαμβανομένων ερεθισμάτων στο εγκεφαλικό στέλεχος και στην αποστολή ενός υπερβολικά μεγάλου αριθμού ερεθισμάτων στον εγκεφαλικό φλοιό

Υπερκινητικότητα (Douglas, 1983)

- Ελλείψεις:
- οργάνωση & διατήρηση της προσοχής στην προσπάθεια
 - δυνατότητα αναστολής παρορμητικών αντιδράσεων
 - ρύθμιση του επιπέδου εγρήγορσης
 - ασυνήθιστα ισχυρή τάση για αναζήτηση **άμεσης ενίσχυσης**

Διαταραχή ελλειματικής προσοχής - υπερκινητικότητα

- **Νευρολογικοί παράγοντες**
 - βλάβη ή τραυματισμός στον προμετωπιαίο φλοιό του εγκεφάλου
 - δομικές διαφορές σε περιοχές του εγκεφάλου
- **Γενετικοί παράγοντες**
- **90% σε μονοζυγωτικούς διδύμους**
- **Αδέρφια : 30-40%**
 - Συγγενείς: διαγωγής, κατάθλιψη, κατάχρηση ουσιών
- **Ψυχοκοινωνικοί παράγοντες**

Διαταραχή ελλειμματικής προσοχής - υπερκινητικότητα

• Θεραπευτικές προσεγγίσεις:

- Φαρμακοθεραπεία
- Τροποποίηση συμπεριφοράς & εκπαίδευση γονέων
- Ατομική ψυχοθεραπεία

Οδηγίες προς τους δασκάλους Φ.Α. που διδάσκουν παιδιά με διάσπαση προσοχής και υπερκινητικότητα

- κράτησε τους μαθητές κοντά στη δράση. Δίνε οδηγίες για το που πρέπει να εστιάσουν την προσοχή τους
- τοποθέτησέ τους στην πρώτη γραμμή.
- ανάθεσέ τους "έργο", π.χ. μοίρασμα στεφανιών...
- Επεδίωξε να υπάρχει;
 - συνεχής επαφή με τα μάτια
 - περιορισμός των οδηγιών σε μια άσκηση **στο ελάχιστο**.
 - περιορισμένος χρόνος "αναμονής". Όλοι οι μαθητές είναι σε δράση

- τοποθέτησε το μαθητή σε ομάδα που υπάρχουν αρκετά "ώριμοι" μαθητές
- στην "κυκλική προπόνηση" να υπενθυμίζεις τι πρέπει να κάνει σε κάθε σταθμό (κάρτες)
- **επιβράβευση!!!!**
- καθιέρωσε "καθημερινή ρουτίνα".
- άρχιζε και τελείωνε το μάθημα στην ώρα του!!!
- ο εξοπλισμός που θα χρησιμοποιήσεις να είναι έτοιμος πριν αρχίσει το μάθημα

- μη δίνεις οδηγίες όταν μετακινούνται τα παιδιά
- άρχισε τις δραστηριότητες από επίπεδο δυσκολίας τέτοιο που μπορούν τα άτομα αυτά να πετύχουν.
- χρησιμοποίησε τις δραστηριότητες εκείνες στις οποίες δείχνει "κάποιο ενδιαφέρον".
- οργάνωσε το μάθημά σου με τέτοιο τρόπο ώστε να προλάβεις τα ατυχήματα από ανωριμότητα.
- επεσήμανε τη σωστή κοινωνική συμπεριφορά
- αναγνώρισε και επιβράβευσε τις επιτυχίες των παιδιών

Βιβλιογραφία

ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ-ΣΑΚΑΝΤΑΜΗ (2004). ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ (ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ & ΧΡΟΝΙΕΣ ΜΕΙΩΣΕΙΣ) ΕΚΔ. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΓΚΟΥΤΖΙΑΜΑΝΗ, Κ. (1993). ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ. ΕΚΔ. ΓΚΟΥΤΖΙΑΜΑΝΗ, ΑΘΗΝΑ.

Sherrill C. (1993). Adapted Physical Activity Recreation and Sport- Crossdisciplinary and Lifespan. (p. 501-515) 4th Ed. Brown & Benchmark

Auxter, D.;Pyfer, J. & Huettig, C.(1993). Principles and Methods of Adapted Physical Education and Recreation. (p.190-203). 7th ed. Mosby-Year Book, Inc.

Κάκουρος, Ε. & Μανιαδάκη, Κ. (2000). Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής- Υπερκινητικότητα. Ελληνικά Γράμματα. Αθήνα.

σας ευχαριστώ για την προσοχή σας
